



ORTA AFRIKA CUMHURİYETİ KRİZ RAPORU

“İnsanlık Adına Çok Geç Olmadan...”



İNSAN THE FOUNDATION FOR
YARDIM HUMAN RIGHTS AND
VAKFI HUMANITARIAN RELIEF

Hazırlayan: Serhat Orakçı
Yayına Hazırlayan: İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi
Fotoğraflar: Kemal Gümüş (Star Gazetesi Muhabiri)

İletişim: İHH İnsani Yardım Vakfı
Büyük Karaman Cad. Taylasan Sok. No: 3 Pk. 34230 Fatih/İstanbul
Tel: (0212) 631 21 21 | Faks: (0212) 621 70 51
www.ihh.org.tr | info@ihh.org.tr



İÇİNDEKİLER

- 3 GİRİŞ
- 4 ÜLKENİN GENEL GÖRÜNÜMÜ
- 5 SELEKA KOALİSYONU'NUN ROLÜ
- 6 ANTI-BALAKA ÖRGÜTÜ'NÜN ORTAYA ÇIKIŞI
- 7 FRANSA'NIN ASKERÎ MÜDAHALESİ
- 8 ÜLKEDEKİ KRİZ POLİTİK MI DİNSEL Mİ?
- 9 İNSANI KRİZ
- 10 MEDYANIN ROLÜ
- 11 MÜSLÜMANLARIN DURUMU
- 12 KRİZİN ÖNLENMESİ GİDEREK GÜÇLEŞİYOR
- 13 OLASI SENARYOLAR
- 14 TAVSİYELER





GİRİŞ

Orta Afrika Cumhuriyeti'nde 2013 Aralık ayında yaşanan son olaylar siyasi, dinî, iktisadi ve insani boyutları olan çok yönlü bir krizdir. Ülkedeki çatışma ortamı nedeniyle krizin bilançosu her geçen gün daha da ağırlaşırken askerî ve sivil kayıplar da hızla artmaktadır. 2 milyondan fazla insanın insani yardıma ihtiyacı duyduğu, 1 Milyon'dan fazla insanın evini terk ettiği ve 1.000'den fazla insanın öldürüldüğü Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki kriz hâlinin aşılması ve ülkede normalleşmenin sağlanması için çok taraflı iş birliği gerekmektedir. Zira Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki olayların kontrolden çıkıp dinler arası çatışmaya dönüşmesinden insanlık adına edişe duyulmaktadır.

Orta Afrika Cumhuriyeti'ne yapılan saha gezisi sonrası kaleme alınan bu rapor, ülke hakkında bilgi vermek ve bu iş birliğinin temellerini atmak ve dinler arası bir çatışmaya doğru giden ülkedeki krize dikkat çekmek amacıyla hazırlanmıştır. 22-28 Aralık tarihleri arasında İHH Afrika Masası Koordinatörlüğü tarafından gerçekleştirilen gezi süresince sivil toplum kuruluşu temsilcileri, medya temsilcileri ve devlet yetkilileri ile görüşmeler yapılarak ülkede yaşananlara dair gerçek bir fotoğraf ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.



ÜLKENİN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Afrika'nın en yoksul ülkelerinden biri olan Orta Afrika Cumhuriyeti'nin denize kıyısı bulunmamaktadır. Sudan, Çad, Kamerun, Kongo, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Güney Sudan ile sınırları bulunan ülke, 4,5 milyon nüfusa sahiptir. Bağımsızlığını 1960 yılında Fransa'dan kazanan Orta Afrika Cumhuriyeti'nde resmî dil Sango yerel dili ile birlikte Fransızcadır. Farklı etnik kültürlerin bir arada yaşadığı Orta Afrika Cumhuriyeti'nde nüfusun %50'si Hristiyan (Katolik ve Protestan), %30'u Animist, %20'si Müslüman'dır. Ülke genelindeki bu ortalama dağılım, şehirlere ve eyaletlere göre

farklılıklar arz etmektedir. Altın, elmas ve uranyum gibi yer altı zenginliklerine sahip ülkenin ekonomisi tarıma dayalıdır. Tropikal iklim kuşağı içindeki ülke belli dönemlerde yoğun yağış almaktadır. Fransa sömürgesi altında Oubangui-Chari olarak isimlendirilen bölge bağımsızlık sonrası Orta Afrika ismini almıştır. Başkent Bangui nüfusun en yoğun olduğu yerdir. Müslüman topluluklar daha çok ülkenin Çad ve Sudan yönündeki kuzey kesimlerinde yaşasalar da başkent Bangui'de de hatırı sayılır oranda Müslüman nüfus bulunmaktadır.

**1960 yılında
Fransa'dan kazanan
Orta Afrika
Cumhuriyeti'nde
resmî dil Sango
yerel dili ile birlikte
Fransızcadır.**



SELEKA KOALİSYONU'NUN ROLÜ



2003 yılında François Bozize tarafından yapılan askerî darbenin hemen akabinde Union of Democratic Forces for Unity olarak bilinen silahlı milisler Michel Djotodia'nın önderliğinde hükümete karşı mücadele başlatmış ve ülke 2004-2007 yılları arasında yoğun çatışmalara sahne olmuştur. Taraflar arasında Gabon'da gerçekleşen anlaşma ile ateşkes ilan edilmiş, 2007-2011 yılları arasında ülkede çatışma yaşanmamıştır. Ancak 2011'in son aylarında çatışmalar tekrar başlamış ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yeni bir siyasi kriz ortamı oluşmuştur.

Seleka Koalisyonu ülkenin şimdiki siyasi yapısının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. 2003-2013 yılları arasında devlet başkanlığı görevini yürüten François Bozize iktidarının yoğun yolsuzluk ve baskılarına karşı oluşan bu silahlı koalisyon, ülkenin kuzey kesimlerindeki beş farklı silahlı hareketin bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Ülkenin kırsal bölgelerinde oluşan bu silahlı hareket, 2011'de bazı şehirlerin kontrolünü ele geçirdikten sonra başkent Bangui'ya kadar gelerek Mart 2013'te yönetimi devirmiştir. Bu gruplar Eylül 2012'de Seleka ismiyle bir koalisyon oluşturmuştur. Büyük çoğunluğu Müslümanlardan oluşan Seleka Koalisyonu 2003 yılında darbe ile iş başına

gelen François Bozize yönetimini devirerek bir geçiş hükümeti kurmuştur. Devlet başkanlığı görevine Seleka komutanlarından, daha önce Sudan'da diplomatik görev yapmış Michel Dijotodia getirilmiş ve ülkenin 18 ay içinde seçime götürülmesi istenmiştir.

Michel Dijotodia ülkedeki ilk Müslüman devlet başkanıdır. Varılan anlaşma gereği Djotodia ve Seleka üyelerinin ülkede yönetimi belirleyecek seçimlerde aday olmaması kararlaştırılmıştır. Çad'ın başkenti N'Djamena'da yapılan görüşmelerde Djotodia'ya devlet başkanı yerine geçiş devletinin başkanı denmesi kararlaştırılmıştır. Djotodia'nın göreve başlamasıyla ülkede Hristiyan ve Müslümanlardan oluşan yeni hükümet iş başına gelmiştir. Başbakanlık görevi ülkenin tanınmış avukatlarından olan ve daha önce Bokasso ve Bozize'nin de avukatlığını yapmış Hristiyan Nicolas Tiangaye'ye verilmiştir.

Son dönemde Djotodia'yı iktidara taşıyan Seleka Koalisyonu'ndan bazı savaşçıların isimlerinin adı suçlara karışması üzerine, Ağustos 2013'te yemin ederek göreve başlayan Devlet Başkanı Djotodia, Eylül 2013'te Seleka Koalisyonu'nun tasfiye edildiğini duyurmuştur.



ANTI-BALAKA ÖRGÜTÜ'NÜN ORTAYA ÇIKIŞI

Seleka'nın koltuğundan ettiği François Bozize ülkeyi terk ederek önce Kamerun sonrasında ise Benin'e sığınmıştır. Kısa sürede taraftarlarını bir araya toplayan Bozize, beraberinde götürdüğü yüklü miktardaki para ile hükümete karşı atağa geçerek ülkede son dönemde yaşanan şiddet olaylarını başlatmıştır. Anti-Balaka ismi verilen

Bozize'ye sadık çeteler, özellikle Müslüman köylerini, camileri ve Seleka üyelerinin evlerini basarak infazlar gerçekleştirmiştir. Yerel halkın Balaka dediği bu çeteler, her türlü insanlık dışı uygulamaya imza atarak kısa sürede yüzlerce insanı katletmiştir. Çocukların boğazını kesme, hamile kadınların karınlarını deşme, timsahlara diri



diri yem etme gibi insanlık dışı şiddet eylemleri gerçekleştiren anti-Balaka çetesi hâlihazırda hükümet güçleri ile çatışarak iktidarı devirmeye çalışmaktadır. Seleka Koalisyonu'nun Eylül 2013'te resmen sona erdirilmesi akabinde saldırılarını yoğunlaştıran anti-Balaka çetesi, eylül ayı ortasında Bouca köyünü basarak sabah namazı vakti 40 kadar Müslüman'ı katletmiştir.

Ülkenin şu an içinde bulunduğu krizi tetikleyen son olaylar dizisi ise 2013 Aralık ayı başında yaşanmıştır. 2 Aralık'tan itibaren anti-Balaka milisleri Müslümanlara yönelik

saldırılarını yoğunlaştırırken 5 Aralık gecesi eski Seleka komutanlarının evlerini basarak infazlar gerçekleştirmiştir. Dört önemli Seleka liderinin öldürüldüğü gece baskınından Seleka mensubu diğer liderler kurtulmayı başarmış, ancak baskına uğrayan Seleka liderlerinin evleri bu olaylar sırasında yerle bir edilmiştir. Katliamdan kurtulmayı başaran eski Seleka üyeleri cami, okul, kamp gibi daha güvenli gördükleri yerlere sığınmıştır. Kızıl Haç Örgütü o gece meydana gelen şiddet olaylarında sokaklardan 281 ceset topladığını açıklamıştır.



FRANSA'NIN ASKERÎ MÜDAHALESİ

Aynı günlerde ülkede tırmanan şiddet olaylarını gündeme getiren Fransa, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden bir karar çıkartarak ülkedeki asker sayısını arttırmaya başlamıştır. Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki mevcut birliklerine yenilerini ekleyen Fransa, 1.600 civarında askerini ülkeye yerleştirerek sivilleri koruma görevini üstlendiğini açıklamıştır. Fransa birliklerine 4.000 kadar Afrika Birliği askeri de eşlik etmektedir.

Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki şiddeti sona erdirmek için silahsızlandırma siyaseti uygulamaya koyan Fransa, Seleka üyelerini silahsızlandırma adı altında Müslüman mahallelerine girerek silah ve kesici aletleri toplamaya, üst-baş aramaları yapmaya başlamıştır. Bu

tek taraflı silahsızlandırma girişimi Müslümanları güçsüzleştirirken karşı saflarda yer alan anti-Balaka çetesini daha da cesaretlendirmiştir. Yaşanan şiddet olayları üzerine Fransa'nın tarafsızlığını yitirdiğini düşünen Müslüman topluluklar Fransa'yı eleştirmeye, sokak protestoları ile tepkilerini göstermeye başlamıştır. Son olarak yürüttüğü tek taraflı silahsızlandırma siyaseti dolayısıyla Fransa'ya uyarıda bulunan Müslümanlar, bu tutum değişmezse Fransa'ya karşı mücadele vereceklerini açıkça ilan etmişlerdir.

Fransa'nın ülkedeki askerî varlığı Müslümanlar ile Hristiyanlar arasındaki dengeleri değiştirirken ülkedeki hükümeti de etkisizleştirmektedir. Ülkede bankalar, okullar ve



ticarethaneler uzun zamandır kapalı durumdur. Kamu kurumları çalışmamaktadır.

Ayrıca yaşanan ekonomik sıkıntılar sebebiyle hükümet memur ve asker maaşlarını ödeyemez duruma gelmiştir. Başkent sokaklarında Fransa ve Afrika Birliği askerî araçları kol gezmektedir. Sokaklarda sivilin serbestçe dolaşması neredeyse imkânsız bir hâl almıştır. Ülkede stratejik noktalar Fransız askerleri tarafından kontrol edilmektedir.

Orta Afrika Cumhuriyeti'ne yönelik askerî müdahale girişimi, 2012 içinde Fransa'nın Mali'nin kuzeyine yönelik düzenlediği askerî operasyonla karşılaşılmaktadır. Ancak Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki askerî müdahale Mali'deki durumdan farklılıklar arz etmektedir. Mali'deki operasyon bölgesel bir müdahale iken Orta Afrika Cumhuriyeti'nde ülke genelinde bir operasyon söz konusudur. Mali operasyonu ülkenin düşük

yoğunluklu kuzeydeki üç şehrinde yürütülürken Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki operasyon yoğun nüfuslu başkent ve diğer şehirleri kapsamaktadır. Mali operasyonu sözde "İslami terörle savaş" zemininde yürütülerek değişik ülkeler tarafından destek-

Yaşanan şiddet olayları üzerine Fransa'nın tarafsızlığını yitirdiğini düşünen Müslüman topluluklar Fransa'yı eleştirmeye, sokak protestoları ile epkilerini göstermeye başlamıştır.

lense de Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki atmosfer daha farklı olup "terörizm" tehlikesi barındırmamaktadır. Mali'deki operasyon Mali hükümetinin talebi üzerine gerçekleştirilirken Orta Afrika Cumhuriyeti'nde hükümet kanadından böyle bir talep gelmemiştir.

ÜLKEDEKİ KRİZ POLİTİK Mİ DİNSEL Mİ?



Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki krizin dinî temelleri olmayıp siyasi bir kriz olduğu sık sık dillendirilmektedir. Ancak yaşanan olayların Müslümanlarla Hristiyanları giderek kutuplaştırdığı da aşîkârdır. Ülkedeki Müslüman, Katolik ve Protestan liderler sık sık sulh çağrısında bulunmakta, şiddetin bir an

önce sona erdirilmesini istemektedirler. Bu çağrılar kısmen etkili olsa da şiddetin ana kaynağı durumundaki anti-Balaka milislerini durdurmadan olayları yatıştırmak mümkün gözükmemektedir. Ekonomik ve insani krizlerle bütünleşen siyasi kriz, giderek dinsel bir çatışmaya kaymaktadır.

2,2 milyon, yardıma ihtiyaç duyan kişi sayısı
785.000, evini terk etmek zorunda kalan kişi sayısı



İNSANİ KRİZ

Siyasi arenadaki krizin yol açtığı insani durum ülkedeki Müslüman-Hristiyan tüm kesimleri etkilemektedir. Kriz sadece başkent Bangui’de olmayıp ülkenin diğer şehirlerine de sırayet etmektedir.

Şiddet olaylarından kaçan insanlar güvenli kamp alanlarına, camilere, okullara, medreselere ve kiliselere sığınmaktadır. Orta Afrika Cumhuriyeti’ndeki insani krizin boyutu giderek genişlemekte, imkân bulanlar ülkeyi terk ederken bulamayanlar güvenli gördükleri yerlere sığınmaktadır. 4,5 milyon nüfusa sahip ülkede Birleşmiş Milletler raporlarına göre 2,2 milyon insan insani yardıma ihtiyaç duymaktadır. 500.000’den fazlası başkent Bangui olmak üzere 1 milyondan fazla insanın evini terk ettiği tahmin edilmektedir. M’poko Uluslararası Havalimanı yakınındaki kampa sığınanların sayısı ise 100.000 civarındadır.

Çad, Kamerun gibi komşu ülkeler vatantaşlarını uçaklarla bölgeden tahliye etmeye başlamıştır. Elçilikler ve hava limanı, ülkeden tahliye için bekleyen insanlarla dolmuş durumdadır.

Yaşadıkları yerleri terk edenlerin sayısının giderek artması, bölgedeki insani yardım çalışmalarını da zorlaştırmaktadır. Gerçek

ihtiyaç sahiplerini tespit etmek ve onlara yardım ulaştırmak artan kaos ortamında bir hayli güçleşmektedir. Başkent Bangui’deki dört büyük hastane aktif olarak çalışsa da her gün çatışmaların yaşandığı bir ortamda hastaneler ihtiyacı karşılayamamaktadır. STK’lar tarafından oluşturulan çadır hastanelerde yaralıların tedavi edilmesine çalışılmaktadır. Ülkede ciddi bir ilaç sıkıntısı yaşanmaya başlamıştır.

Bölgede çalışma yapan yardım kuruluşları gıda ihtiyacını iç piyasadan karşılayabilmekte ancak yaralı ve hastalar için gerekli ilaçların ülke dışından getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca şiddet olayları sebebiyle evlerini terk eden insanların barınabilmesi için çadıra ihtiyaç duyulmaktadır.

Yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan sivil halkın ciddi anlamda gıda ve barınma sıkıntısı bulunmaktadır. 2 milyondan fazla kişinin yardıma muhtaç olduğu ülkede, temiz içme suyu, yeterli beslenme ve temizlik maddelerinin temini gibi acil yardım kalemlerinde adımlar atılması gerekmektedir.

Sığındıkları bölgelerde çok zor koşullar altında yaşamaya çalışan kadın ve çocuklar, güvenlik riskinin yanı sıra her an bulaşıcı hastalık riskiyle karşı karşıyadır.

MEDYANIN ROLÜ



Orta Afrika'da yaşanan gelişmelerin dünyaya aktarılmasında medya önemli rol oynamaktadır. Ülkedeki yerel medya kuruluşlarının sayısının azlığı ve alt yapılarının yetersiz olması nedeniyle yaşananları duyurmada uluslararası medya kuruluşlarına önemli bir rol düşmektedir. Ancak özellikle Fransız medyasının büyük kuruluşları Fransa ordu birlikleri ile hareket ederek sahadan taraflı yayınlar yapmaktadır.

Özellikle bölgeden yayın yapan bazı medya kuruluşları Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yaşayan Müslümanların yabancı unsurlar olduğu tezini işlemektedir. Bu yayın organlarında Müslümanların Çad, Sudan gibi komşu ülkelerden gelen azınlık durumun-

daki göçmen tüccarlar oldukları söylemi işlenerek ülkenin asıl sahiplerinin Hristiyanlar olduğu mesajı verilmektedir. Bu yaklaşım, ülkede barış ortamının tesis edilmesi önünde oldukça ciddi bir engeldir.

İslam ve Müslümanlar çok uzun zaman önce bu topraklarda var olan bir gerçekliktir. Sömürgecilik öncesi dönemde ülkenin Müslüman sultanlar tarafından yönetilmesi bunun bir göstergesidir. Bununla birlikte, bölgenin Hristiyanlaşması sömürgecilik döneminde misyonerler tarafından gerçekleştirilmiştir. Kısacası, Müslümanlar yabancı unsurlar olmayıp ülkenin sahiplerindendir.

Medya organlarındaki diğer bir çarpıtma da devlet başkanının Müslüman olması ile ilgilidir. Bu konu sık sık dile getirilerek çoğunluğu Hristiyan olan bir ülkenin Müslümanlar tarafından yönetilmesi eleştirilmektedir. Ancak bu eleştirilerin haklılık payı bulunmamaktadır. Ülkede karma bir hükümet iş başındadır. Neredeyse tüm yetkileri elinde bulunduran başbakan ve bakanların büyük çoğunluğu Hristiyan'dır. Ülkenin ilk Müslüman devlet başkanı sıfatını alan Michel Djotodia'nın ise ideolojik İslami söylemleri yoktur ve halkçı bir siyaset izlemektedir.

Medya organlarının yapmış olduğu bu yanıltıcı haberler Michel Djotodia tarafından zaman zaman sert bir dille eleştirilmektedir.





MÜSLÜMANLARIN DURUMU

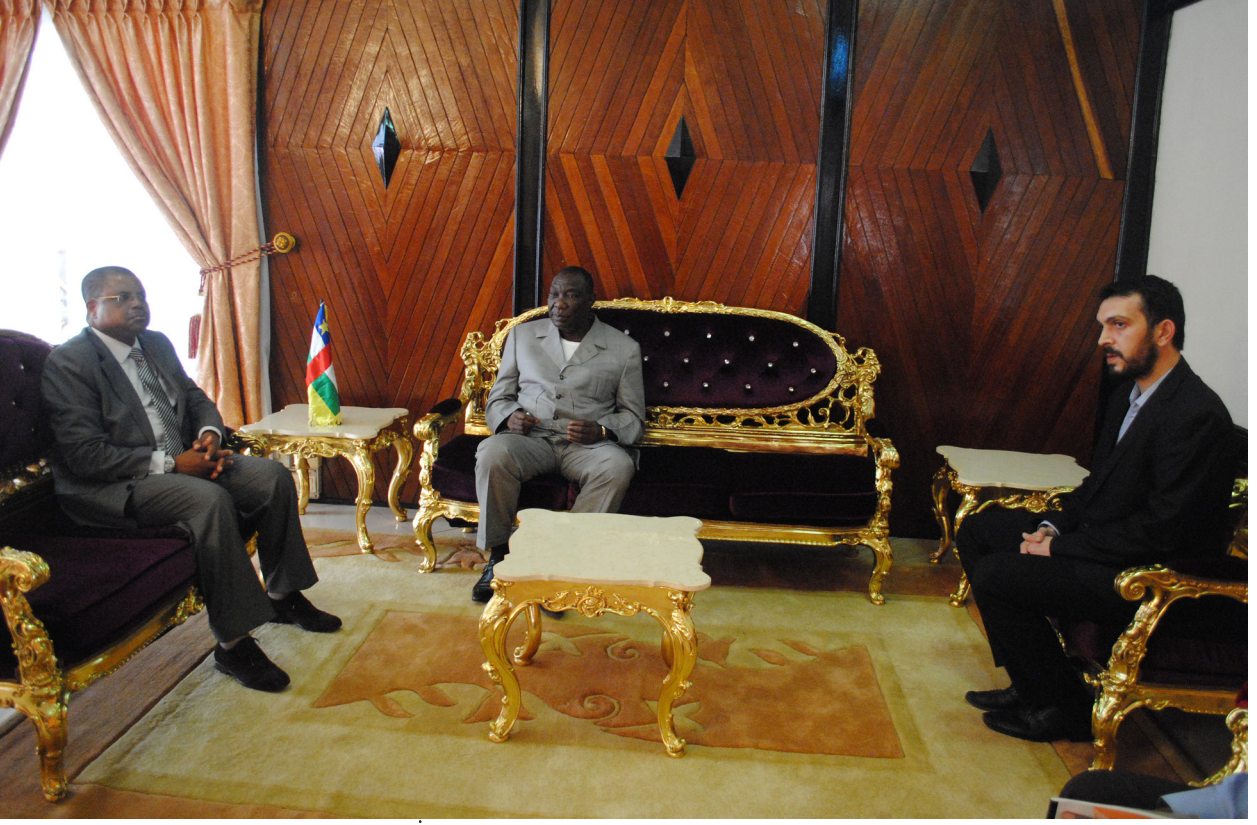
Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yaşanan son çatışmalarda ölenlerin sayısı 1.000'i geçmiştir. Saldırlarda öldürülenlerin büyük çoğunluğu Müslümandır. Ülkedeki Müslüman topluluk Hristiyan anti-Balaka çetesinin açık şiddetine maruz kalmaktadır. Saha çalışmamız sırasında ziyaret ettiğimiz Nuru'l-İslam Camii âdeta bir ceset deposu gibiydi. Cami avlusundaki 23 ceset kokmuş ve sinekler tarafından yeniyordu. Cami cemaati güvenlik sebebiyle mahalleden çıkıp cesetleri defnedemediklerini anlattı. Batı medyasında yer bulmayan bu tür olaylar, Müslümanların ülkedeki kritik durumunu özetlemektedir. Cami cemaati ölüleri için kefen alamadıklarını ve camilere yönelik ağır saldırılar ve yakma girişimlerinin olduğunu da anlattı. Müslüman ve Hristiyan topluluğun daha düne kadar huzur içinde, çatışmadan uzak yaşadığı Orta Afrika Cumhuriyeti şimdilerde iki dini karşı karşıya getiren tehlikeli bir noktaya gelmiş durumdadır.

Karşımızda Ruanda katliamını andıran bir manzara var. Aşırı dinci Hristiyan anti-Balaka çetesi Müslüman tüm unsurlara (barış

gücü içindeki Çadlı Müslüman askerler de dâhil) savaş açmıştır; tüm Müslümanların kökünü kazımaya yemin etmiş gibi her türlü insanlık dışı şiddeti uygulamaktadır. Batı dünyasının yakinen takip ettiği Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki gelişmeler ne yazık ki İslam dünyasının gündeminde

Müslüman ve Hristiyan topluluğun daha düne kadar huzur içinde, çatışmadan uzak yaşadığı Orta Afrika Cumhuriyeti şimdilerde iki dini karşı karşıya getiren tehlikeli bir noktaya gelmiş durumda.

yer bulabilmiş değildir. İslam dünyasından Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yaşananlara ilgi gösteren hiçbir ülke veya kurum yok gibidir. Bu durum ülkedeki Müslümanların kendilerini çaresiz ve yalnız hissetmelerine yol açıyor. Öte yandan Hristiyan terör örgütü anti-Balaka bazı çevreler tarafından cesaretlendirilerek silahlandırılıyor. Böylece ülkede kirli bir oyun tezgâhlanarak iki dinin çatışması için uygun zemin hazırlanıyor.



KRİZİN ÖNLENMESİ GIDEREK GÜÇLEŞİYOR

Her geçen gün derinleşen ve yeni boyutlar kazanan krizin önlenmesi giderek daha da güçleşmektedir. Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki çok boyutlu krizin çözümünde çok taraflı iş birliği gerekmektedir. Sadece Fransa ve Afrika Birliği askerlerinin meseleye çözüm bulması mümkün değildir. Dinî liderlerin, uluslararası kuruluşların ve bu tür krizlerde rol oynayabilecek tüm aktörlerin görüşerek ortak bir zeminde hareket etmesi gerekmektedir. Aksi takdirde ülkede önlenemeyecek bir katliam başlaması ve sivililerin sadece mensup oldukları din se-

bebiyle öldürülmesi ve yerlerinden edilmesi gibi durumlar yaşanması kaçınılmaz görünmektedir. Ülkede acilen tek taraflı çıkarların bir kenara bırakılıp insanlık adına ortak çıkarların gözetilmesi ve bu doğrultuda bir yaklaşım geliştirilmesi gerekmektedir. Tehlikede olan sadece Müslümanlar veya Hristiyanlar değil temel insani değerlerdir. Vatikan, İslam Âlimleri Birliği, Protestan liderler, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi üst düzey mercilerin sağduyu mesajları yayımlamaları ve kitlelerin din adına kan dökmelerinin önüne geçilmesi gerekmektedir.





OLASI SENARYOLAR

Kriz hâlinin devam etmesi durumunda olası senaryoların en kötüsü ülkede din kaynaklı bir savaşın patlak vermesidir. Bu durumda Hristiyanlar Müslümanlara ve Müslümanlar da Hristiyanlara saldırarak ve çok fazla kan dökülecektir. Bu en kötü senaryonun gerçekleşmesi durumunda ülkede büyük bir göç dalgasının başlayacağı Çad, Kongo ve Kamerun gibi çevre ülkelere göçmen akını yaşanacağı tahmin edilmektedir. 1994 yılında Ruanda'da yaşanan katliam benzeri bir katliam yaşanması hâlinde güçlü olan taraf zayıf tarafı ezecek ve ülkede soykırım boyutlarında katliamlar gerçekleşebilecektir. Böyle bir ortamda olaylar tamamen kontrolden çıkacağı için mevcut aktörlerin olaya müdahale edebilmesi de imkânsız hâle gelecek ve trajik olaylar örgüsü kendi mecrasında şekillenecektir.

Krizin iyi idare edilmesi ihtimali zayıf olmakla birlikte olası dışı değildir. Bu ihtimalin gerçekleşmesi için mevcut devlet yapısına destek verilmesi, ülkedeki insani krizi azaltacak girişimlerin bir an önce başlatılması gerekmektedir. Temel insani ihtiyaçların karşılanması adına uluslararası STK'ların Orta Afrika Cumhuriyeti'nde daha aktif rol üstlenmesi ve krizi önleyecek adımların

hızla atılması gerekmektedir. Bu noktada Türkiye ve İslam coğrafyasından siyasi liderlere, dinî liderlere, STK temsilcilerine büyük görevler düşmektedir.



TAVSİYELER

Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yaşanan kriz hâlinin çözülmesi ve dinler arası bir savaşın önüne geçilmesi için acilen atılması gereken adımlar şöyle sıralanabilir:

1- Uluslararası kamuoyunun konuya yaklaşımı ilgisiz görünmektedir. Öncelikle sadece Fransa'nın çözebileceği bir boyuttan uzak bu kriz hakkında ilgili diğer aktörler ve Afrika Birliği daha güçlü biçimde harekete geçmeli.

2- Mağdur taraflardan biri Müslüman toplum olduğu için İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) kendini taraf görerek inisiyatif almalı ve bölgeye gözlemci heyeti göndermeli.

3- Türkiye'de insani yardımla ilgili devlet kuruluşları (TİKA, Diyanet, Kızılay gibi) yardıma acil ihtiyaç hissedilen bölgelerde çalışmalar yapmalı.

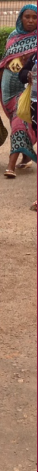
4- İslam dünyasındaki STK'lar harekete geçerek, bir yanda insani mağduriyetlerin giderilmesi için yardım çalışmalarını yürütmeli



öte yandan toplumsal barışın sağlanması için sivil düzeyde çalışmalara katılmalı.

5- Yazılı, sözlü ve görsel medya organları yaşanan insani trajediye daha duyarlı davranmalı ve konuyu sayfalarına taşıyarak olası katliamları önlemek üzere uluslar arası toplumun harekete geçmesini sağlamalı.







İNSANİ THE FOUNDATION FOR
HUMAN RIGHTS AND
FREEDOMS AND
HUMANITARIAN RELIEF
YARDIM VAKFI

Büyük Karaman Cd. Taylasan Sk.
No.3 Fatih - İstanbul - Türkiye
Tel: 0212 631 21 21 • www.ihh.org.tr